

en saa klar Forestilling om, hvilke forskjellige Momenter der uafviselig vil gjøre sig gjældende, naar det drages frem, at der ikke vil være nogen Forlængsel hos dem efter saa at sige at trække Spørgsmaalet ind her, naar det paa nogen Maade kan undgaaes. Der vil ganske vist komme den Tid, da Spørgsmaalet vil blive bragt frem paany, og da Leiligheden til at tage det under Overveelse atter maa komme; men det vil vistnok findes, at Spørgsmaalet har saa mange eiendommelige Banskæligheder og Besværligheder, at det ikke er godt at knytte det til en anden Sag, navnlig naar dette er en Sag, hvorum man, som et æret Medlem (Rasmussen) selv erklærede, mener, at det er af megen Betydning, at den bliver fremmet. Jeg kan ligeoverfor det ærede Medlem, til hvem jeg nu figter, netop kun slutte mig til den Ytring af ham, at det er i sin Orden, at ethvert Medlem først kommer frem med de Meninger og Anskuelser, som for ham individuelt synes at være de rigtigste og heldigste, og at han holder fast ved disse, selv om nok saa Meget bliver fremsat imod dem, naar han ikke finder sig tilstrækkelig overthydet derved, men at han paa den anden Side, naar det Spørgsmaal tilsidt kommer til at foreligge, om han paa Grund af denne sin individuelle Mening, skal medvirke til, at den hele Reform stander, og at Tilstanden altsaa bliver uforandret, som den er, først vil tage under meget alvorlig Overveelse, hvad der derved vil blive vundet, og hvad der vil blive tabt, uden at lade sin individuelle Anskuelse om et enkelt Punkt være det Afgjørende.

Ordføreren: Da den høitærede Minister har talt baade i gaar og idag, er mit Hverd som Ordfører derved blevet mig lettet i en meget væsentlig Grad. Baade af denne Grund, og tillige naar hensees til, at den ene af Forslagsstillerne af Forslaget under Nr. 2 til § 2 (E. Pedersen) har frasaget dette Forslag, anseer jeg det ikke for nødvendigt nu at dvæle ved Lovforslagets §§ 1 og 2 med de dertil stillede Forslag. Derimod kan jeg ikke ganske forbigaae Spørgsmaalet om Kvindens Deeltagelse i Valgene, der synes at være et af de

Spørgsmaal, der stærkest have vakt det høie Things Interesse i denne Sag. Jeg antager, at Kvinderne ville være forskjellige ærede Medlemmer taknemmelige for de samme Ytringer om dem, som ere faldne her, men jeg tilstaaer derhos, at jeg, dersom jeg var Kvinde, dog vilde sætte mere Pris paa, at man gav mig en Rettighed, end at man gav mig en Compliment. Forrigt har det ingenlunde været min Hensigt ved at slutte mig til de ærede Herrer, der sammen med mig have stillet Forslaget under Nr. 4 til § 3, at reise det store Spørgsmaal om Kvindens Emancipation, og jeg skal derfor ogsaa kun forsaavidt denne almindeligere Side af Sagen angaaer, minde om, at det i alt Fald ikke vilde være noget Åhørt i den danske Kirke, at ugifte Kvinder deeltog endog i Menighedsudvalg. Man har jo endog Kaldsbreve, understrevne af ugifte Kvinder, saaledes f. Ex. et fra Christian den 4des Tid, der er understrevet af Somfru Skovgaard til Sanderungaard med 6 Sognemænd. Og, hvad der maaffee vil gjøre endnu mere Indtryk paa det høie Thing, er dette, at Lovene om Kvindens Myndighed og lige Arveret med Mændene i 1857, udgik fra Landstinget, saa at dette kun vilde være i god Consequents med sig selv, hvis det nu ved denne Leilighed lagde et lille Gran til den Egeberettigelse, som allerede tidligere er indrømmet Kvinden i Henseende til Arv og Bestyrelse af Formuen. Jeg tager dog, som sagt, selv slet ikke Sagen fra denne Side. For mig er det nærmest om at gjøre, at de, som repræsentere Huusstanden, saae Valget. Min meget ærede Collega i Udvalget fra Kjøbenhavn (Madvig) sagde nu vel i gaar, at Conferne repræsenterede en Familie, og at det derfor var naturligt at tage dem med. Men det ærede Medlem vil dog vistnok selv indrømme, at det paa ingen Maade kan siges om alle Enker. Det er jo nemlig ingenlunde givet, at en Enke har Børn eller selv fører Huusholdning. Og har Enken ikke Børn eller fører hun ikke Huusholdning, da repræsenterer hun virkelig ikke en Familie. Derimod er der Andre end Børn, der staae i et Forhold til Huusholden og Moderen, som her maae komme i Betragtning, og det er nemlig Tyendet, som ikke selv har